

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Вижницька міська територіальна громада
Чернівецька область

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	4
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	5
<i>Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	6
<i>Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.....</i>	9
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	10
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	10
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	11
<i>Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	11
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	12
Рекомендації.....	12

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи

НПА — нормативно-правовий акт

МТГ — міська територіальна громада

Вступ

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Суппорт Сервісез”» у межах проекту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, провела дослідження місцевих політик у сфері соціального захисту ВПО, які реалізуються у Вижницькій міській територіальній громаді.

Даний моніторинг дає змогу оцінити наявність, доступність та ефективність цільових програм і місцевих політик у галузі соціального захисту ВПО, виявити позитивні практики і напрями розвитку, проаналізувати сильні та слабкі сторони місцевої політики щодо соціальної підтримки населення. Він може стати основою розроблення і впровадження подальших змін при визначенні пріоритетних заходів, спрямованих на соціальну підтримку ВПО. Це сприятиме продуктивній діяльності Ради з питань ВПО і створенню базису для адвокатування змін.

Кінцевим результатом моніторингового дослідження є надання пропозицій та рекомендацій для місцевих органів влади та/або громадських організацій щодо вдосконалення наявних політик і програм з метою забезпечення кращого соціального захисту ВПО.

Станом на 01.07.2024 на обліку у Відділі охорони здоров'я та соціального захисту населення Вижницької міської ради перебувають 2339 ВПО, зокрема 703 дитини віком до 18 років, 985 людей працездатного віку, 107 безробітних, 383 пенсіонера, 86 людей з інвалідністю.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, а також забезпечення справедливого, інклюзивного, з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування та дотримання їхніх прав і законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проекти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення, зокрема ВПО.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Звіти з виконання обласних програм і заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення та ВПО.
- Інші місцеві акти і документи (та проекти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів, підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Проаналізувати місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку та захист населення, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб.
- Проаналізувати місцеві цільові програми (проекти програм, заходів) підтримки ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Визначити, чи забезпечується виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
- Проаналізувати місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист населення, надання додаткових соціальних гарантій та пільг, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб.
- Проаналізувати місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Виявити у цільових програмах та НПА недоліки у дотриманні прав ВПО, врахуванні їхніх потреб та законних інтересів.
- Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм та НПА з метою включення до них ВПО, врахування їхніх потреб і законних інтересів.
- Напрацювати відповідні рекомендації для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо внесення змін і доповнень до чинних місцевих програм і НПА або розроблення нових для подальшого їх використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

[Офіційний сайт](#) Вижницької міської ради містить середній рівень необхідної інформації про програми та інші НПА, спрямовані на соціальну підтримку населення. Тут наявні вкладки з переліком розпоряджень міського голови, рішень сесій міськради та її виконавчого комітету з розбивкою за роками, з можливістю завантаження та перегляду.

Також на сайті є посилання на програми за тематикою, але відсутні прямі посилання на тематичні НПА. Так, немає можливості ознайомитися з НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій, зокрема ВПО, що ускладнюється необхідністю їх пошуку в архіві чинних НПА. Немає й доступної інформації щодо можливості ВПО скористатися допомогою в межах чинних програм.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо розділу щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)
Чернівецька обл., Вижницька МТГ	Вижницька міська рада vnmiscrada.gov.ua	Ні	Ні	Ні	Так	Ні	Середня складність	Так	Середня складність	Так

Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

Програма соціального захисту населення «Турбота» Вишницької міської територіальної громади на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Вишницької міської ради від 22.11.2023 № 223-33/23).

Мета Програми:

- Встановлення додаткових гарантій вразливим верствам населення для надання їм соціальної підтримки; пом'якшення негативного впливу таких факторів, як безробіття, важкі хвороби, малозабезпеченість, стихійні лиха тощо.
- Всебічний захист законних прав, вікових та інших інтересів ветеранок і ветеранів війни, вшанування та увічнення героїчного подвигу захисниць і захисників України, створення умов для ефективної роботи Громадської організації ветеранів України, надання їй фінансової підтримки для забезпечення здійснення статутних завдань.
- Створення та забезпечення функціонування системи надання базових соціальних послуг вразливим групам населення громади, зокрема сім'ям з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, відповідно до їхніх потреб, забезпечення доступності та якості послуг відповідно до державних стандартів.

Реалізація Програми забезпечить розв'язання соціальних проблем громади, оскільки застосовує до їх вирішення принципи системності та комплексності, координує взаємодію структурних підрозділів, громадських організацій та безпосередньо громадськості. Комплексний та системний підхід до політики соціального захисту населення здійснюється шляхом координації зусиль усіх соціальних служб, комунальних підприємств, організацій та установ у справі захисту конституційного права на належний рівень життя, поліпшення соціально-економічних умов життя.

З огляду на умови сьогодення, визначені основні пріоритетні напрями Програми:

- Вдосконалення системи соціального захисту обслуговування людей, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги.
- Забезпечення соціального захисту незахищених верств населення та людей з інвалідністю.

- Забезпечення першочергового влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, виховання в сім'ях (усиновлення, опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу).
- Забезпечення виплати грошової компенсації фізичним особам, які надають послуги людям похилого віку, людям з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують стороннього догляду (відповідно до Постанови КМУ від 23.09.2020 № 859 «Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі»).
- Підвищення рівня соціального захисту ветеранок і ветеранів праці.
- Поліпшення медичного обслуговування населення.
За напрямом «Матеріальна допомога» заплановане:
  - Надання матеріальної допомоги сім'ям на поховання загиблих (померлих) внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, що проживали на території Вижницької МТГ.
  - Відшкодування витрат на виготовлення та встановлення надгробків загиблим в АТО, внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України.
  - Надання матеріальної допомоги сім'ям на поховання працездатних непрацюючих людей.
  - Надання одноразової матеріальної допомоги на лікування, зокрема на проведення складних хірургічних операцій в поточному році.
  - Надання грошової допомоги для відзначення ювілейних дат довгожителів (85, 90, 95, 100 і більше років).
  - Надання одноразової матеріальної допомоги людям, які постраждали внаслідок пожежі, стихійного лиха.
  - Надання допомоги при народженні в сім'ї одночасно трьох і більше дітей.
  - Забезпечення заходів щодо протидії торгівлі людьми, насильства в сім'ї та насильства за ознакою статі, щодо гендерної рівності:
    - проведення тематичних уроків з учнями старших класів щодо протидії торгівлі людьми, домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, щодо гендерної рівності чоловіків і жінок;
    - розміщення у засобах масової інформації повідомлень про протидію торгівлі людьми, домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі;
    - надання соціально-психологічної допомоги людям, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі,

соціальних послуг з консультування, кризового та екстреного втручання, соціальної профілактики відповідно до їхніх потреб;

— заходи щодо вшанування жінок, яким присвоєне почесне звання України «Мати-героїня».

- Забезпечення заходів щодо організації поховання знайдених людей, від поховання яких відмовилися рідні, людей без певного місця проживання, померлих самотніх людей, які мешкали на території Недобоївської територіальної громади і не отримували пенсію та соціальні виплати, що дають право на отримання допомоги на поховання в Пенсійному фонді України або Управлінні соціального захисту населення.
- Забезпечення надання пільг з послуг зв'язку окремим категоріям громадян згідно з чинним законодавством.
- Забезпечення перевезень пільгових категорій населення на приміському маршруті.
Напрямок «Матеріальна допомога» включає:
  - Надання одноразової матеріальної допомоги.
  - Передплату періодичних видань.
  - Надання матеріальної допомоги рідним ветеранок і ветеранів, які мають захворювання.

[Програма фінансової підтримки внутрішньо переміщених осіб з міського бюджету Вижницької міської громади на 2024 рік](#) (затверджена Рішенням Вижницької міської ради від 22.11.2023 № 241-33/23).

Мета Програми: здійснення комплексу заходів, спрямованих на створення належних умов для тимчасового проживання ВПО та/або евакуйованих у зв'язку із введенням воєнного стану людей, забезпечення їх харчуванням, товарами першої необхідності, здійснення евакуації та перевезення, оплати інших послуг, пов'язаних із підтримкою ВПО.

Основні заходи Програми:

- Створення належних умов для тимчасового проживання ВПО та/або евакуйованих у зв'язку із введенням воєнного стану людей.
- Задоволення продовольчих потреб (закупівля продуктів харчування, зокрема дитячого, питної води; доставлення до місць призначення).
- Забезпечення товарами першої необхідності, гігієнічними засобами, побутовою технікою, дровами та іншими товарами.
- Забезпечення медичними засобами.

- Евакуація, вивезення, переміщення ВПО.
- Облаштування місць розміщення ВПО.
- Оплата інших заходів, спрямованих на підтримку ВПО.

Програма об'єднує завдання і заходи, фінансування яких дасть змогу створити належні умови перебування ВПО у комунальних закладах громади, приватних садибах, організаціях тощо.

Розпорядження виконавчого комітету Вижницької міської ради від 05.09.2023 № 02-02/71 [«Про створення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Вижницькій міській раді»](#).

Цим Рішенням створено консультативно-дорадчий орган — Раду з питань ВПО, а також затверджено її склад (18 членів, зокрема 8 ВПО). Мета створення такого органу — налагодження ефективної взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з громадськістю, врахування громадської думки під час реалізації державної політики у сфері підтримки ВПО у Вижницькій МТГ.

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

Для реалізації забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, залучені кошти громади, субвенції обласного та державного бюджетів, а також ресурси міжнародних благодійних організацій та грантові кошти.

Із залученням благодійних організацій провели ремонтні роботи санвузлів, придбали будівельні матеріали, облаштували кухні, кімнати для проживання, придбали меблі та техніку. Створено групу для надання інформації для ВПО. Напередодні новорічних свят вручені подарунки дітям.

На офіційному сайті Вижницької міської ради є інформація про стан виконання заходів місцевих програм, складність її отримання досить низька.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

На офіційному сайті Вижницької міської ради інформація про НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, відсутня, складність її отримання дуже висока.

Протягом 2023 року жителі громади надавали прихисток ВПО за Програмою «Прихисток» (відповідно до Постанови КМУ від 19.03.2022 № 333) та отримали компенсацію за житлово-комунальні послуги. Компенсація виплачувалась Товариством Червоного Хреста.

Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Всього НПА (зокрема проєктів НПА)</i>		<i>З них за тематикою</i>				
	<i>Регіональні, місцеві програми</i>	<i>Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо</i>	<i>Програми щодо підтримки населення</i>	<i>Програми щодо підтримки ВПО</i>	<i>НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення</i>	<i>НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО</i>	<i>Проєкти НПА щодо підтримки ВПО</i>
Чернівецька обл., Вижницька МТГ	2	2	2	2	0	1	0

Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів

Область / населений пункт, громада	Програми та НПА щодо підтримки населення			Програми (зокрема проєкти) та НПА щодо підтримки ВПО	
	Всього	З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО	З них потребують внесення змін або доповнень	Всього	З них потребують внесення змін або доповнень
Чернівецька обл., Вижницька МТГ	2	1	0	2	1

Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів

У [Програмі соціального захисту населення «Турбота» Вижницької міської територіальної громади на 2024–2025 роки](#) (затверджена Рішенням Вижницької міської ради від 22.11.2023 № 223-33/23) не передбачені заходи для ВПО.

У [Програмі фінансової підтримки внутрішньо переміщених осіб з міського бюджету Вижницької міської громади на 2024 рік](#) (затверджена Рішенням Вижницької міської ради від 22.11.2023 № 241-33/23) враховане питання ВПО (фінансова підтримка за рахунок місцевого бюджету).

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Під час моніторингу було проаналізовано дві програми, одна з яких спрямована на соціальний захист, а ще одна — на іншу підтримку ВПО. За результатами моніторингу можна дійти висновку про невеликий перелік програм і заходів, спрямованих на соціальну підтримку ВПО, які проживають на території Вижницької МТГ. Тільки половина програм містить заходи щодо підтримки інших вразливих категорій населення.

Основною соціальною програмою є Програма соціального захисту населення та розвитку соціальних послуг Вижницької територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Вижницької міської ради від 22.11.2023 № 223-33/23), в межах якої здійснюється надання соціальної підтримки іншим категоріям населення.

Рекомендації

1. Для усунення перешкод в отриманні послуг, пільг, допомог окремими категоріями населення, зокрема ВПО, внести зміни до відповідних місцевих цільових програм, а також до місцевих НПА, які визначають порядок надання послуг, пільг, допомог, компенсацій окремим категоріям населення, у частині спрощення доступу до таких гарантій, оптимізації переліків документів тощо.

2. Для покращення доступу ВПО до інформації про їхні права, законні інтереси та додаткові гарантії переглянути структуру офіційного сайту Вижницької міської ради, створити окремий розділ з оперативною інформацією для ВПО, спростити пошук актів Вижницької міської ради за тематикою.

3. З метою посилення соціального захисту ВПО переглянути зміст чинних місцевих цільових програм і передбачити відповідні заходи, спрямовані на підтримку ВПО (на виконання Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, затвердженої Розпорядженням КМУ від 07.04.2023 № 312-р). Це дозволить зменшити соціальну напругу серед ВПО і підвищити якість життя ВПО шляхом зміцнення їх спроможності та соціального захисту.

4. Внести доповнення до Програми соціального захисту населення та розвитку соціальних послуг Вижницької територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Вижницької міської ради від 22.11.2023 № 223-33/23):

додати до вразливих категорій населення ВПО і передбачити види допомог для ВПО.

5. Розглянути питання щодо повного або частково звільнення ВПО від сплати адміністративних послуг за виготовлення паспортів. Адже багато хто втрачає документи під час евакуації та не має фінансової можливості відновити їх. Зменшення або звільнення від сплати не призведе до значних фінансових втрат громади, але продемонструє повне розуміння громадою ситуації, її залученість до процесу вирішення проблем ВПО, особливо новоприбулих.

6. Долучати до розроблення та погодження проєктів місцевих програм або інших НПА представників з числа членів Ради з питань ВПО при виконавчому комітеті Вижницької міської ради.

Чинна редакція заходу програми / положення НПА	Запропонована редакція заходу програми / положення НПА	Результат запропонованих змін та/або доповнень
<i>Програма соціального захисту населення «Турбота» Вижницької міської територіальної громади на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Вижницької міської ради від 22.11.2023 № 223-33/23)</i>		
П. 4. Надання матеріальної допомоги на поховання загиблих (померлих) внаслідок військової агресії російської федерації проти України сім'ям, що проживали на території Вижницької територіальної громади.	П. 4. Надання матеріальної допомоги на поховання загиблих (померлих) внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України сім'ям, що проживали на території Вижницької територіальної громади, <i>або людям з числа ВПО, які були зареєстровані на території Вижницької територіальної громади.</i>	П. 4. Надання матеріальної допомоги на поховання загиблих (померлих) внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України сім'ям, що проживали на території Вижницької територіальної громади, <i>або людям з числа ВПО, які були зареєстровані на території Вижницької територіальної громади.</i>

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційний Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.t.me/SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.x.com/SSS_Ukraine)